

K 7. V varstvo domačijskega inventarja proti izvršitvam (ločenem od domačije) zadostovale bi obstoječe naredbe, ako bi se le tudi vporabliale, to pa se žalibog le redko kdaj godi. Tukaj bi bilo tedaj treba samo vredeb potom naredb. Kar pa zadeva brambo inventarja proti prostovoljni prodaji po lastniku samem, se mi dozdeva, da bi takega omejenja treba bilo določiti po poti postave, vendar-le neposredno v smislu dotičnih izpeljav kmetijske družbe, s katerimi se popolnem strinjam.

K 8. Z ozirom na namen postave, katera se hoče pripravljati, ne vidim nikakoršnega vzroka, pravico prejemstva omejiti samo na naslednike zapustnikove, in se zato izrekam za razširjanje pravice prejemstva na vse po §§. 732—735 o. d. z. poklicane postavne dediče.

K 9. Kmetije na Kranjskem dajo se redno le s težavami v najem dajati in se vsled najemodajanja večidel vničujejo. Pri gospodarjenji z izključno najetimi močmi pa je prinos redno toliki kot nič, ker so kmetije na Kranjskem premale in premalo prinosne, da bi mogle tak način gospodarstva prenašati. V postavi bi se moralo toraj na to ozirati, da prejemnik osobno obdeluje oziroma gospodari na domačiji.

K 10. Postavne določbe v smislu potrjevalnega odgovora na to vprašanje bilo bi nepogojno treba. Takoj izplačevati deleže je za prejemnika redno zeló težko breme, kakor sem si uže v splošnem delu svojega poročila dovolil omenjati. Jaz bi tukaj šel celó tako daleč, zagovarjati določbo, da naj bi prejemnik v nobenem slučaju ne bil vezan, deleže pred obrokom najmanj treh let izplačati, tudi ako sodediči prej lastno gospodarstvo ustanovijo. Vštric tega se ve da moral bi prejemnik biti vezan za živež sodedičev na domačiji skrbeti proti tem, da mu pri gospodarstvu pomagajo delati.

Potezal bi se tudi za pravico, da sme prejemnik deleže po okoliščinah plačevati v obrokih, sploh za najobširnejše varovanja prejemnika, ker bi tak na Kranjskem redno še tako imel slabo stanje.

K 11. Odgovor na to vprašanje posname se iz onega, kar je pri štev. 4., 5. in 6. navedeno.

K 12. Kmetje na Kranjskem sklepajo ženitne pogodbe večidel v tem smislu, da se preživečemu zakonskemu družetu, ako ni posestnik domačije, izgovori dostojen živež v hiši proti tem, da pri gospodarstvu pomaga delati. Naprava skupnosti premoženja med zakonskimi je prav redka. Postavna naredba, katera bi to nameravala, bi ostala večidel brez vspeha, ker bi se pri določi take naprave toliko več ženitovanijskih pogodb sklepalo. — Ker tukajšna navada ni škodljiva za nerazrušeno ohranjenje kmetijskih domačij, bi se postavna določba, katera bi je predrugačila, ne priporočala.

(Dalje prihodnjič.)

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje in konec.)

Zbornični tajnik poroča o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva v Kočevji, katero se izreka za ustanovitev kolektivnih zadrug z malo premembo. Ono namreč predlaga:

1. za gostilničarje, posestnike hôtélov, kavarnarje, točarje žganja, najemne voznike v sodnem okraji kočevskem eno in v sodnem okraji ribniškem in velikolaškem eno zadrugo;

2. za trgovce vseh vrst, vštévši male prodajalce itd.

v sodnem okraji kočevskem eno in v drugih dveh tudi eno zadrugo;

3. za vse ostale obrte razen lončarjev v občini Dolenja Vas v sodnem okraji Kočevje eno, in za oba druga okraja tudi eno zadrugo;

4. lončarji v občini Dolenja Vas naj bi imeli posebno zadrugo.

C. kr. okrajno glavarstvo omenja dalje, da bode delalo tudi na ustanovitev zadruga mlinarjev in žagarjev v celem političnem okraji.

Odsek se strinja s temi predlogi ter omenja, naj se c. k. okrajnemu glavarstvu tudi poroča, da zbornica hoče obrtovalce na sedeži političnega, oziroma na sedeži sodnega okraja v tej zadevi zaslišati, poročevalec stavi predlog:

C. kr. okrajnemu glavarstvu naj se v tem smislu poroča.

Zbornica vzprejme predlog.

X. Zbornični tajnik poroča, da c. kr. okrajno glavarstvo v Postojini z dopisom z dné 4. avgusta t. l. naznanja, da je z obrtnimi zadrugami, kakor jih je predlagala zbornica, zadovoljno, ter meni, naj bi se na kak način obrtovalci prej zaslišali.

Odsek meni, naj bi se c. kr. okrajnemu glavarstvu poročalo, da je zbornica pripravljena zaslišati udeležence o ustanovitvi zadrug na sedeži obrtnega oblastva, oziroma na sedeži sodnih okrajev. Toraj stavi predlog:

Zbornica naj to naznani c. k. okr. glavarstvu.

Predlog se vzprejme.

XI. Zbornični tajnik poroča, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani z dopisom z dne 22. avgusta t. l. naznanilo, da se v splošnem strinja z mnenjem trgovinske in obrtne zbornice o ustanovitvi zadrug. Povalilo je en del obrtovalcev v dan 2. septembra t. l. v Ljubljano v posvetovanje ter izreka željo, naj bi se poslal en zastopnik zbornice k zaslišanju udeležencev v smislu §. 106., zakona z dne 15. marcija 1883. l. drž. zak. št. 39.

Gosp. poročevalec priporoča v imenu odseka predlog: Zbornica naj želji ugodi.

Predlog se vzprejme.

Gosp. J. Baumgartner predlaga: Tega posvetovanja naj se udeležita razen gosp. tajnika gospoda odbornika M. Pakič in V. Petričič.

Gosp. V. Petričič predlaga, naj se na njegovo mesto izvoli g. A. Klein.

Pri glasovanji se vzprejme predlog gosp. J. Baumgartnerja s spremembnim predlogom g. Petričiča.

Šolske stvari.

Dva občna zbor.

Po „Ljublj. Listu“ posnamemo sledeče poročilo:

Občni zbor „Narodne šole.“

Današnji občni zbor društva „Narodna šola“ je bil jako dobro obiskan. Predsednik g. Stegnar poročal je o delovanji v preteklem dvanajstem društvenem letu. Iz tega poročila posnemamo, da je bilo v tem letu več udov, kakor v pretečenem, namreč 119 (ustanovnikov, učiteljev in šol). Tudi promet je bil veliko večji. Izmed dobrotnikov je posebno imenovati založnika Grubauerja, ki je poleg nizkih cen še po vrhu društvu poklonil okolo 4000 pisank; potem gg. Kalistra v Trstu, dr. vit. Močnika, učitelje radovljiškega okraja in kranjsko hranilnico. Društven odbor ostane dosedanji, namreč: gg. F. Stegnar (predsednik), A. Praprotnik (pod-

predsednik), M. Močnik (blagajnik in tajnik), J. Borštnik, F. Govekar, H. Podkrajšek, F. Praprotnik, J. Tomšič, A. Žumer. Posebni nasveti so se stavili in vprijeli: 1) H. Podkrajšek: društvo naj skrbi za izdavo knjig za otroške knjižnice; 2) Levičnik: družba sv. Mohora naj se naprosi, da vsako leto poleg družih knjig izdá tudi malo knjižico za otroke in otroške knjižice; 3) Fr. Govekar: gosp. dr. Fr. vitez Močnik naj se imenuje častnim udom; 4) A. Žumer: gosp. F. Stegnar naj se kot ustanovitelj in duša tega društva imenuje častnim udom; 5) M. Kos: gg. okrajni šolski nadzorniki naj se naprosijo, da učitelje in druge za šolo vnete ljudi nagovarjajo k pristopu k temu društvu. — Omenili smo uže včeraj, kakošen blag namen ima to društvo. Danes naj zabeležimo še to, da dobiva iz tega društva podporo osobito mladina revnih starišev, kateri svojih otrok ne morejo oskrbovati s potrebnimi samoučili, in zaradi tega blagega namena toplo priporočamo to društvo vsakemu, komur je splošna omika in blagostanje priprostege naroda pri srci, v izdatno podporo. Noben krajecar ne bode zavržen, ki se v ta namen podari.

Občni zbor slovenskega učiteljskega društva.

Dné 11. t. m. dopoldne se je vršil v telovadnici mestne šole na Cojzovi cesti občni zbor slovenskega učiteljskega društva. Navzočih je bilo do 60 učiteljev, nekateri tudi iz Spodnje Štajarske in iz Hrvatske (gospoda učitelja Tomšič in Hakel), potem gospoda profesorja Seneković in Šuklje. Predsednik, šolski vodja gosp. A. Praprotnik, srčno pozdravi društvenike slovenskega učiteljskega društva, katero je letos doživelo svoje 16. leto. Društveni odbor se je tudi pretečeno leto trudil izvrševati lepo društveno nalogo, da duševno podpira slovensko ljudsko šolstvo. Če se tudi društvo ne bavi s politiko, se je vendar vselej iskreno zanimalo za to, da narodna ravnopravnost tudi v slovenski ljudski šoli in posebno v izobraževališčih za učitelje in učiteljice postane resnica. Odbor je zaradi tega delal na to, da se učni načrti in navodi z ozirom na novejšo zakone in ministerijalne naredbe ter oziraje se na vsakdanje potrebe v kranjskih ljudskih šolah, preuredé in uravnajo.

Odbor je tudi sprejel sledeči predlog: „Slovensko učiteljsko društvo pritrjuje sklepom uradne konference mestnega učiteljstva v Ljubljani z dné 29. maja t. l. o nasvetih za preuredbo učnega črteža v peterorazrednih ljudskih šolah in o nasvetu, da naj se drugi deželni jezik (pri nas nemški) začinja podučevati še le tretje šolsko leto!“ Društveni odbor je temu, na podlagi vseh pedagoških pravil narejenemu sklepu veselo pritrnil, in to tembolj, ker ga je uže davno imel v svojem programu. Predsednik obžaluje, da nima društvo obilnejših materijalnih moči, da bi po vzgledu hrvatskega pedagoškega društva delovalo tudi na literarnem šolskem polji. Predsednik se potem spominja umrlega knezoškofa dr. Pogačarja, kateri je bil velik prijatelj šole in podporni ud društva. Konečno izreka predsednik v imenu odbora zahvalo vsem rodoljubnim učiteljem in učiteljicam in drugim prijateljem, ki društvo podpirajo.

Tajnik gosp. Govekar je kratko poročal o odbovom delovanju. Odbor se je vedno trudil, da dela z združenimi močmi za blagor mladine, za srečo družine, za blaženost domovine, cerkve in države, sploh za zboljšanje človeštva. V tem zmislu je in bode društvo ravnalo po svojem géslu: „Narodna omika na krščanski podlagi“. Tudi za zboljšanje materijalnega stanja učiteljstva je društvo skrbelo ter v ta namen na dotične kraje večkrat trkalo. Ako se tudi ni mnogo doseglo, je volja vendar bila dobra. Med mnogimi drugimi stvarmi se je odbor zeló trudil, da bi se na občno željo izdal

težko pričakovan „Učiteljski imenik“. V to svrho so bili naprošeni gg. Predika, Žumer in Lapajne, da bi priredili nabrano gradivo in za tisek pripravili.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Volitev na Notranjskem.

(Konec.)

Popolnem neresnična in nalašč izmišljena je na dalje trditev „Slov. Nar.“ v števil. 193, da sem v svojem nagovoru, katerega je prečastiti gosp. dr. Sterbenec pri volilnem shodu v Postojini 17. t. m. prečital, trdil, „da bi bedasto bilo voliti deželnega poslanca, kateri bi ne hodil po potu odmerjenem mu od deželne vlade.“ Dotični stavek glasil se je tako: „Govori se, da je bedasto voliti ravno tistega, katerega vlada želi. To je popolnem prav! A še mnogo bolj bedasto bi bilo ravno tistega voliti, kateri je sedanji vladi najbolj nasproten.“

Vsacemu pametno mislečemu človeku prepuščam mirno v razsodje, če ni „Slov. Nar.“ tukaj zlovoljno besed in njih pomena predrugačil in presukal.

V uvodnem članku št. 194 „Slov. Nar.“, čegar vsebina ima — memogredé opomnjeno — mnogo bedastega, se mi zopet očita nedoslednost v najvišji meri, in in se dokazuje s tem, da sem lansko leto gosp. dr. Zarnika volilcem toplo priporočal, a letos pa jim odgovarjal ga voliti.

Vzrok, da sem to storil, ni v tem, da sem se jaz spremenil, ampak nasprotno, ker se je g. dr. Z. spremenil. O času lanskih volitev bil je on v soglasji z drugimi narodnimi deželnimi poslanci ter bil ud narodnega kluba in popolnem opravičena je bila naša misel, da bode z drugimi poslanci vred složno deloval za blagor naroda in njegovih pravic.

A kar nenadoma se je spremenil, izstopil iz narodnega kluba ter v svojem „poslanem“ od 22. oktobra 1883. izrazil se, da se čuti popolnem osamljenega v deželnem zboru, ter da nima niti enega pristaša in da zarad tega svoj mandat odloži.

Kako da bi bil jaz potem zamogel, v očigled takih razmer, priporočevati svojim rojakom, da se g. dr. Z. zopet izvoli — to nikakor ne morem umeti, posebno pa uže za to ne, ko se gosp. dr. Z. ni izjavil, da hoče dane besede preklicati — še menj pa, da hoče zopet kandidirati.

Odložitev mandata od strani gosp. dr. Z. pa vendar ne gre smatrati za prazno burko, ker imam njega za preresnega, da bi si zamogel kaj tacega od njega misliti, potem ko sem popolnem prepričan, da on ne želi in noče več s temi poslanci v zbornici sedeti.

Ko zopetno laž moram slednjič pripoznati sporočilo v „Slov. Nar.“ št. 197, in sicer trditev, da bi se bil jaz 25. t. m. proti gg. Domiceljnu in Premerlu izrazil, da mi ni mogoče odstopiti od kandidature zarad tega ne, ker sem visoko stoječi osebi dal besedo, da bodem kandidiral.

Ona dva gospoda sta me res 5 minut pred začetkom volitve vprašala, če bi morebiti jaz ne hotel na korist gosp. Hinka Kavčiča od kandidature odstopiti.

Gospodoma nasproti sem se pa jaz le izjavil, da mi sedaj tega storiti ni več mogoče, ko sem se gledé moje osebe drugim volilcem uže zavezal, da prevzamem poslaništvo in da torej v zadnjem trenutju ni več — edino le od moje volje odvisno to storiti.

najmanj pred zimo. Pšenica se spomladi še precej razraste, predno prične v stible iti, to pa kmeta ne sme zapeljati, da bi pšenico prepozno sejal. Skušnje so pokazale, da pšenica v eni in tisti zemlji toliko slabše obrodi, kolikor bolj pozno je sejana. Opazilo se je tudi, da zgodaj sejana pšenica ne postane tako zeló snetljava kot pozno sejana.

Kar sem v tem članku povedal, veljá posebno za kmete, koji žito na krompir sejejo, ti naj se s setvijo posebno podvizajo, celó pa, če je bil prej na njivi pozni krompir.

Razglas

kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Kranji.

C. k. družba kmetijska kranjska bode v Kranji 27. septembra t. l. dopoldne ob 9. uri na dvorišči gostilnice pri Žumri po očitni dražbi iz državne subvencije nakupljenih 6 plemenskih juncev (bikov) in 2 telci rudečega belanskega rodu prodajala.

Ta živina se bode postavila na prodaj za polovico tiste cene za katero jo družba kmetijska kupi, in se proda tistemu, kdor največ za-njo da proti temu, da jo 1) koj plača in 2) se s pismom zaveže jo najmanj dve leti za pleme obdržati.

K tej dražbi se zato pripuščajo samo kranjski živinorejci.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske v Ljubljani 15. septembra 1884.

Kmetijska razstava v Krškem.

Od 28. septembra do 3. oktobra t. l. v šoli odprta je vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. V nedeljo: Ob 9. uri sv. maša; ob 10. uri otvorenje; ob 3. uri govor kmetijskega učitelja gosp. G. Pirca v šoli. Ob 4. uri tombola pred šolo. Karte po 10 krajc. se kupijo v šoli. Dobitki, 100 gold. vredni, so kmetijske stvari. V sredo: razstava goveje živine. V četrtek: razstava konj. V petek (dopoludne): delitev daril za kmetijske pridelke. Vstopnina 10 kr. Razstavni odbor.

Kmetijske novice in izkušnje.

* *Pokrajinska kmetijska razstava* bode se slovesno otvorila v nedeljo 28. t. m. dopoldne. Ravno ta dan popoldne bode javna tombola na korist razstavnemu zakladu. Premiranje goveje živine bode 1. oktobra, kónj pa 2. oktobra. Razstava se zaključi v petek 3. oktobra.

* * *

* Gosp. J. Wagner, okrajni živinozdravnik v Ptujem, imenovan je deželnim živinozdravnikom na Kranjskem.

* * *

* *Trtna uš* na Dolenjskem v kostanjeviškem okraju je uže tako razširjena, kakor nikdo ni mislil. Po dosedanjih preiskavah je preko 130 parcel okuženih. V zadnjih dnevih našli so trtno uš uže v vinogradih občine Sremiške na Štajarskem. Občina Sremič je na levem bregu Save nasproti Krškega, vsled cesar tudi

vinogradom krškega okraja velika nevarnost preti, katerih skoraj ne bode mogoče ohraniti.

* * *

* V prvih dneh oktobra t. l. napravi „Cesarjevič Rudolfovo sadjarsko društvo za spodnji Štajar“ sadjarsko razstavo v Sevnici.

* * *

* Prav cenó se naredi most čez jarek, koji ni preglobok in ne preširok, tako-le: V jarek se položi sod od petroleja po dolgem ali pa tudi dva in še več, kakor se most hoče imeti širok. Sodom se dno izbije, da zamore voda skozi teči, na vrh se pa šute ali zemlje toliko nasuje, da kolesa voz, kateri čez vozijo, do sodov ne pridejo.

* * *

* Da prešiči, kateri se pitajo, zdravi ostanejo in radi jedó, dá se jim včasih med krmo nekoliko stolčenega oglja ali pa se ga jim natrese v en vogel hleva. Prešiči oglje prav hlepno požrejo, znamenje, da jih uže narava k temu sili.

Šolske stvari.

Dva občna zbor.

Občni zbor slovenskega učiteljskega društva.

(Konec.)

Sedaj so na vrsto prišli posameznih udov predlogi, kateri so se naznanili društvenemu odboru o pravem času. Predlogi, kateri so enolični, prišli so prvi na vrsto. Tako v prvi vrsti predloga gosp. učitelja Ranta in gosp. vodje Lapajnet, naj se uroči deželnemu zboru kranjskemu po posebni deputaciji do gosp. deželnega glavarja prošnja, da se dovoli učiteljem na enorazrednicah službena doklada in naj se petletnice učiteljev računajo po 10% od plače, katero uživajo. Predsednik gosp. A. Praprotnik opomni, da se je slovensko učiteljsko društvo uže večkrat obrnilo s tako prošnjo do slavnega deželnega zbora kranjskega, a dosedaj žalibog brez vspeha.

Predlagatelj gosp. vodja Lapajne opomni, da kranjski učitelji zopet trkajo, naj bi jim slavni deželni zbor kaj dovolil, ne da bi bili nadležni, ampak ker so potrebni, ko so vendar njih kolegi v sosednih deželah v boljšem položaji, na Štajarskem so plačani zeló dobro, na Koroškem boljši ko na Kranjskem, in da se na Primorskem ljudskim učiteljem v nekaterih ozirih bolje godi. Kar se tiče funkcijske doklade za učitelje na enorazrednih ljudskih šolah, bi se ta pač lahko dovolila, ker imajo ti učitelji dokaj posla, nič menj ko vodje na večrazrednih ljudskih šolah.

Na Koroškem imajo učitelji na enorazrednicah 30 gold. funkcijske doklade na leto; kaj bi obremenilo deželni šolski zaklad kranjski, ko bi se tem 100 učiteljem, več jih tako ni, dovolilo po 25 gold. funkcijske doklade na leto. Gosp. Lapajne potem razpravlja obširneja določila za plače po tako zvani Vesteneckovi noveli, ki so ljudskim učiteljem sicer ugednejša, a vendar ne še taka, kakoršnih bi želeli. Tedaj naj bi se v deželnem zboru kranjskem sklenilo, naj se dotična določba šolske postave tako interpretira, da dobijo ljudski učitelji 10% petletne doklade od plače, katero uživajo. Prošnje te pa naj bi odbor izročil gosp. deželnemu glavarju grofu Thurnu in čestitim članom finančnega odseka deželnega odbora posebej.

*

Gosp. profesor Šuklje pravi, da hoče pristaviti nekoliko opazek k predgovornikovim besedam, in to v prvi vrsti zaradi tega, ker je o stvari, o kateri se vrši razgovor, jako dobro informiran. Govornik pravi, da ima referat o normalno-šolskem zakladu v finančnem odseku, katerega član je on, in njemu bodo v roke prišle tudi prošnje gg. ljudskih učiteljev kamniškega, črnomaljskega in krškega okraja, katere naglašajo enake težnje, kakoršne se v predlogih današnjega zbora izražajo.

Njegova sveta naloga bode, zastopati ideje in želje ljudskih učiteljev v finančnem odseku deželnega zbora, v narodnem klubu in v deželnem zboru samem. Treba pa je odločno izpovedati, da se stavijo izvršitvi teh želja velike zapreke, in za letos je pač malo upanja, da bi se tem željam ugodilo. Po §. 30 šolske postave, katerega Vesteneckova novela ni spremenila, ima učitelj pravico zahtevati za petletnico le „10% des Jahresgehaltes“ in treba tedaj nove postavne novele, da se ustrezno želji, izraženi v prošnji. Kar se tiče funkcijskih doklad za učitelje na enorazrednicah, pravi gosp. Šuklje, bode gotovo vse storil, da iste učiteljem pribori. A finančni položaj kranjske dežele je neugoden, v tem, ko je finančno stanje na Štajarskem jako ugodno, in tudi na Koroškem ugodnejše kakor pri nas. A jasno je, da se tem učiteljem krivica godi, kajti ti imajo mnogo težav uže s tem, ker morajo podučevati otroke razne starosti in tedaj delovati s tem večjim naporom, zato pa tudi več storijo v povzdigo ljudskega izobraženja. A dvojljivo je, če se bode letos kaj doseglo, ker je mnogo ovir. Enorazrednic je 162, tedaj bi iznesla svota 4082 gold. Skrajni čas pa je, da dobi Kranjska nov šolski zakon, kajti toliko imamo sedaj postav in novel, da bi moral biti oni, kateri bi se hotel izpoznati, dober jurist. Saj je segal mož, o katerem bi se po njegovem poslu misliti moglo, da je dobro podučen, po določbah zakona, katerega je Vesteneckova novela razveljavila. Tudi je treba popraviti nedostatnosti Vesteneckove novele z 9. marcija 1879. leta, kajti po odstotkih se ne more nikoli doseči, da bi bile plače učiteljev primerno razdeljene. Govornik pravi, da izdeluje načrt treh novih šolskih zakonov, a do letos jih ni mogel izvršiti, kajti delo je ogromno, ker pregledati je treba 50 do 60 šolskih zakonov raznih dežel. A do družega zasedanja deželnega zbora bode delo izvršeno in tedaj pa se bode za učitelje tudi kaj storilo v materijalnem oziru. Do tja pa priporoča gosp. Šuklje učiteljem potrpljenje.

Predsednik gosp. Praprotnik izreka g. Šukljeju zahvalo.

Gosp. Lapajne pravi, da misli, da po izjavah gospoda predgovornika vendar ne umakne svojih nasvetov, na kar gosp. profesor Šuklje opomni, da ni imel namena, ugovarjati, in da pritrdi vsem naporom gg. učiteljev v tej zadevi.

Gosp. Bahovec pa nasvetuje, naj bi se za letos opustila prošnja na deželni zbor. Ta predlog pa se ne vzprejme, pač pa se odobrijo Lapajnetovi predlogi.

Gosp. Lapajne nadalje predlaga, naj se izreče sl. naučnemu ministerstvu za dobre nove slovenske čitanke in slovnice zahvala društva ter naj se naprosi, da ukaže okrajnim nadzornikom po spodnjem Štajarskem in Koroškem, naj iste tudi v ljudske šole uvedó, ker tam so nemške knjige bolj priljubljene nego slovenske in celó še od privatnih založnikov.

Gosp. Žumer opomni, da okrajni šolski nadzornik nima nič zaradi knjig določevati, tedaj naj se predlog spremeni, da se v tej zadevi stavi prošnja do šolskih oblastev. Predlog se potem s popravkom Žumrovim vzprejme. Potem se vzprejme še predlog gosp. Ranta, naj bi se učiteljem štela vsa leta po dovršenem izpitu

v pokojnino in naj bi se svote za šolske potrebe uročile učiteljem. Slednjič se je še vzprejel predlog, da bi šolske počitnice bile isti čas kakor v mestih in trgih tudi v ljudskih šolah.

Gosp. predsednik Praprotnik se potem spominja lanskega bivanja Nj. veličanstva cesarja v Kranjski ter zakliče trikrat „živio“ in „slava“ vladarju, in z njim zaklicali so tudi navzočni učitelji navdušeno.

S tem je bil zbor končan, in pri skupnem obedu v čitalnici glasile so se krepke napitnice na zasluženega predsednika, na štajarske in hrvatske učitelje, in razlegale so se krasne pesni gospod Razingerjevega kvarteta.

Po dokončanem obedu podalo se je učiteljstvo k gosp. orgljariju Goršiču in si ogledalo nove borovniške orglje, izdelane na stožce. Orglje imajo izvrstno intonacijo in prav točno odgovarjajo ter delajo čast izkušnemu mojstru.

Telegrama sta občnemu zboru došla dva, iz Štajarskega in Novega mesta.

V odbor so bili voljeni per acclamationem gospodje: Andrej Praprotnik (predsednik), J. Predika (podpredsednik), J. Tomšič (blagajnik), F. Govekar (tajnik), Anžlovar, Brezovnik, Lapajne, Stegnar in Žumer.

Politične stvari.

Deželni zbor kranjski.

3. seja 19. septembra.

Pretekli petek zbral se je deželni zbor k 3. seji s sledečim dnevnim redom:

1. Branje zapisnika o 2. deželnozborni seji dne 16. septembra l. 1884.
2. Naznanilo zborničnega predsedstva.
3. Utemeljenje samostalnega predloga g. dr. viteza Bleiweisa gledé uradnega jezika pri deželnih uradih.
4. Ustno poročila odseka za deželno-odborna letna poročila o tem poročilu, in sicer:
 - a) §. 1. Sklenjene postave, marg. št. 1—6, dalje 8 in 9;
 - b) §. 8. Šolstvo, marg. št. 5—13, in 30—36;
 - c) §. 10. Osozne zadeve, marg. št. 1—5, in 7—10;
 - d) §. 11. Splošne zadeve.
5. Ustna poročila finančnega odseka o prošnji:
 - a) Alojzije Dernovšek za odpis blazničnih stroškov 622 gold. 28 kr. za Štefana Dernovška;
 - b) Alojzije Malenšek, učiteljske udove, za miloščino;
 - c) dr. Gestrina gledé podpore za Marijo Tekavčič;
 - d) podpornega društva rudarskih akademikov v Ljubnem za podporo;
 - e) podpornega društva dijakov v Novem mestu za podporo;
 - f) društva za oskrbovanje bolnih dijakov na dunajski univerzi za podporo.
6. K prilogi 7. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada za l. 1883.
7. K prilogi 9. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskih sklepih ustanovnih zakladov za l. 1883.
8. K prilogi 1. — Ustno poročilo finančnega odseka o računskem sklepu deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu za l. 1883.
9. Priloga 23. — Predlogi finančnega odseka k §. 7. marg. št. 5. do 14. deželno-odbornega letnega poročila zadevajočega deželno prisilno delalnico.
10. Priloga 24. — Poročilo finančnega odseka: a) o deželno-odborni predlogi zaradi povečanja nekaterih